Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birourĭ de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*
Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifa şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

# GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta“ iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România si străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 112. Braşov, Sâmbătă, 20 Maĭ (1 Iunie) 1895.

## Ce sĕ facem?

Braşov, 19 Maĭ v. 1895.

S'a afirmat şi s'afirmă, că nicĭ odată poporul român dintre Tisa şi Carpaţĭ n'a avut atâţĭ luptătorĭ ca astădĭ.

Şi totuşĭ, ce joc capricios al sorţiĭ, nicĭ-odată poporul nostru n'a fost într'o situaţiune mai critică şi mai dificilă ca astădĭ.

Cum sĕ ne esplicăm acéstă stare de lucrurĭ? Care este modul de acţiune al luptătorilor noştri? Ce fac şi cum lucréză eĭ?

La aceste întrebărĭ am rĕspuns în articuliĭ noştri „Ce facem?“

Rĕmâne acum sĕ ne arătăm vederile şi asupra modului, cum credem noi, că ar trebui sĕ lucrăm pentru a eşi din impasul, în care ne aflăm.

Ce sĕ facem?

Fără îndoiélă ni se impune adĭ, mai mult ca orĭ şi când, datoria de a continua lupta pentru drepturile şi libertatea poporului român.

Trebue sĕ luptăm. Şi cu cât suntem mai mulţĭ cu atât mai marĭ şi mai bune resultate trebue sĕ dobêndim.

Acésta însĕ nu se póte ajunge decât prin organisarea luptei.

Lupta este legală şi constituţională. Mijlocul de a-o organisa este unirea şi concentrarea nóstră într'un partid politic, care sĕ represente postulatele, dorinţele şi aspiraţiunile poporului român.

Acest partid l'am înfiinţat la 1881 şi l'am numit partid naţional român. Programul partidului este credeul nostru, el forméză basa acţiunei nóstre, ce are ca ţintă redobêndirea egalei nóstre îndreptăţirĭ naţionale.

Adversarii noştri dela putere, după 12 anĭ de esistenţă a acestui partid, creat pe base legale şi constituţionale, au hotărît sĕ'l spargă, sĕ'l nimicéscă şi sĕ zădărnicéscă continuarea luptei nóstre legale, au hotărît sĕ persecute programul nostru politic, care ţintesce a dobêndi cu mijlóce legale recunóscerea individualităţiĭ nóstre naţionale şi asigurarea eĭ.

Acésta în sine nu e nimic nou pentru noi. Partidul s'a născut între prigonirĭ şi încă dela nascerea lui adversarii i-au jurat mórte. Adĭ eĭ se simt mai tarĭ şi au potenţat persecuţiunile în contra lui. Prin acésta ce-i drept îĭ pot causa mult rĕu, îĭ pot pune multe piedecĭ în cale, dér nu'l pot nimici, pentru că el se întemeiéză pe drepturile nóstre firescĭ şi cetăţenescĭ şi atêrnă dela voinţa nóstră. Aşa au declarat de mult adversarii noştri, că suntem desfiinţaţĭ şi ca popor, ca individualitate naţională, dér pentru aceea noi n'am încetat de-a ne simţi ca Românĭ, de-a reclama drepturĭ ca Românĭ şi de-a avé dorinţe şi aspiraţiunĭ românescĭ.

Ordinele ministeriale, prin carĭ ei se încércă a împiedeca funcţionarea partidului nostru, n'avem sĕ le privim dér ca un părete, de care sĕ ne lovim şi sĕ nu putem merge mai departe.

Incercărilor volnice şi ilegale ale potestăţiĭ publice luptătorii noştri datorĭ sunt sĕ le opună *resistenţa legală* în apĕrarea partidului, a organisaţiei lui precum şi a programului naţional.

Pentru scopul acesta avem lipsă înainte de tóte de *unitatea de acţiune* în sînul marelui corp al partidului nostru naţional, în care ne-am unit dela 1881 încóce toţĭ Românii din Transilvania şi Ungaria. Şi acéstă unitate de acţiune este neapĕrat condiţionată de-o *conducere aptă, înţeleptă şi tare* a partidului şi de o *concentrare a tuturor elementelor sănĕtóse, cinstite şi harnice* împrejurul ei.

O astfel de conducere ne lipsesce adĭ, pentru-că ne-a lipsit prevederea faţă cu prigonirile şi planurile de distrugere ale adversarilor noştri. N'avem prin urmare nicĭ concentrarea dorită şi necesară, nicĭ unitatea de acţiune.

Aceste trebue însĕ sĕ le avem şi sĕ ni-le câştigăm neamânat, coste-ne orĭ câtă jertfă şi abnegare personală.

Incă înainte de 1881, pe când am stăruit pentru o organisaţiă tare a partidului nostru naţional, căutam sĕ convingem pe bărbaţii noştri fruntaşĭ, că nicăirĭ o eróre nu este mai puţin scusabllă ca în politică. pentru-că nicăirĭ nu póte avé urmărĭ mai funeste, căutam sĕ le aducem aminte, că istoria judecă aspru faptele acelor bărbaţĭ, carĭ au luat asupră-'şĭ grava rĕspundere de-a conduce un popor în vremurĭ grele.

Cestiunea de a da partidului o conducere, care în timpurile aceste critice sĕ fiă la înălţimea chiămării sale, este dér cestiune capitală. Resolvarea ei atêrnă însĕ dela altă evoluţiune, ce trebue sĕ se facă în sînul partidului, şi pe care am numit'o: concentrarea tuturor elementelor sănĕtóse, cinstite şi harnice.

Concentrarea acésta însĕ nu se póte sĕvêrşi pe câtă vreme nu vor fi delăturate elementele nesănĕtóse, imorale, orĭ neapte, carĭ turbură într'un mod séu altul circulele partidului.

Este déră absolută necesitate ca sĕ premérgă un *proces de purificare* în sînul partidului nostru.

Până când vom tolera ca o sémă de ómenĭ, fără de nicĭ un control, degagiaţĭ de orĭ-ce rĕspundere faţă cu naţiunea, sĕ bată câmpii politicei nóstre şi sĕ tragă brazdă peste o muncă asiduă de decĭ de anĭ; până când vom suferi ca în lipsa orĭ-cărui plan şi a orĭ-căreĭ direcţiunĭ serióse, toţĭ nechiămaţii sĕ turbure apele ei, până atuncĭ o raliare a forţelor nóstre naţionale va fi cu neputinţă şi vom merge din desastru în desastru.

Dela o selecţiune curăţitóre, care sĕ ne facă posibil a scóte neghina din hotarul nostru, atêrnă dér succesul unei concentrărĭ puternice în sînul partidului, atêrnă buna nóstră conducere şi unitatea acţiunei nóstre.

Cestiunea cum ar trebui sĕ procedem, ca sĕ se sĕvêrşéscă acest proces de purificare în sînul partidului nostru şi sĕ se facă astfel posibilă concentrarea forţelor lui, cestiunea organisăriĭ acestor forţe, şi a delăturăriĭ piedecilor, ce 'i se opun în mod volnic şi ilegal de potestatea publică, precum şi cestiunea continuăriĭ luptei nóstre legale şi constituţionale cu îndoite puterĭ, va forma obiectul viitorilor noştri articulĭ.

Problema e grea, căcĭ vom avé sĕ luptăm în două fronturĭ, contra celor ce turbură şi împedecă, conscient orĭ inconscient, consolidarea nóstră internă, şi contra inimicilor esternĭ ai partidului nostru, carĭ acum au început sĕ ne bombardeze cu ghiulele de cel mai greu calibru.

Dér geniul cel bun al poporului va veni, ca tot-déuna în momentele cele mai hotărîtóre ale istoriei nóstre, în ajutorul lui şi va însufla bărbaţilor sĕi credincioşĭ şi desinteresaţĭ acel spirit pĕtrundĕtor, acel curagiŭ sfânt şi acea energiă, care l'a salvat până acuma de destrămare şi de peire.

---

## Situaţia guvernului unguresc.

In „*Hazánk*“ dela 30 Maiŭ cetim un articol important asupra situaţiunei, în care se află de present cabinetul-Bánffy.

Fóia ungurésca îşĭ începe aprecierile sale asupra situaţiunei abnormale de adĭ spunênd, că guvernul-Bánffy, alcătuit în Ianuarie, a fost aşa dicênd octroat. Cel ce cât de puţin este în stare a cumpĕnĭ cele întêmplate în politica maghiară, începênd cu rolul ridicol parlamentar al ministrului preşedinte, până la alegerile scandalóse din Csaktornya, Neutra şi până la afacerea nunciului şi la repăşirea lui Kalnoky; cel ce scie, pentru carĭ motive a cădut ca-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

### Curzii.

Punem sub ochii cetitorilor câte-va pasagii din curiosul articol pe care-l consacră Kurzilor „*Marea Enciclopedie*“.

Kurdistanul se întinde dela provincia persană Luristan, până la Karputh, la combinarea celor două ramurĭ ale Eufratului, pe o lungime de 900 kilometri. De alt-fel Kurzii au roit în Persia şi în Asia mică, unde se găsesc numeróse triburĭ din acéstă rasă.

Se evaluéză numĕrul lor dela 1,800,000 la 3 milióne; vre-o două treimĭ în Kurdistanul turcesc, o treime în Kurdistanul persan, câte-va mii în Caucasia rusésca, Afganistan şi Bulecistan. Kurdistanul e împărţit între vilaietele turcescĭ Erzerum, Diarbekir, Massoul şi Bagdad, provinciile persane Kermanchah şi Ardelan. Văile principale sunt ale Tigrului şi afluenţilor sĕi, ale Batmanchaiului, ale rîului Bitlis, a celor doi Zab, a Ademului şi a Chirvanului; masivul Zagros şi basinul lacului Van sunt ca o citadelă a acestor populaţiunĭ rĕsboinice.

Curzii locuiesc părţile acestea. Sub numele de „*Gardu*“ ei figuréză printre adversarii Asirienilor; sub cel de „*Kudraha*“ în documentele persane; sub acela de „*Carduci*“ şi „*Gordveenĭ*“ Grecii i-au cunoscut şi fură cei mai de temut duşmanĭ ai lui Xenophon în retragerea celor dece-mii. Nicĭ-odată n'au fost ei cu desĕvêrşire supuşĭ marilor monarchii ale Iranului séu ale Mesopotamiei; aceştĭ muntenĭ nesupuşĭ şi jefuitorĭ au fost în tot-déuna mai independenţĭ sub şefii lor. In marea anarchiă a disoluţiunei Kalifatului de Bagdad, întemeiară principate, care-şĭ avură dilele de splendóre: Meruanizii, Ayubiţii; Salaheddin era un Kurd ayubit. De pe la al XVI-lea secol s'au împărţit între Persia şi Turcia.

Sîmburele muntenilor Kurzĭ se împarte în două clase séu caste: *Assireţii*, păstorĭ rĕsboinicĭ, carĭ trăesc sub corturĭ din produsul turmelor lor, din pradă şi din solda câştigată ca mercenarĭ; şi *Guranii*, agricultorĭ sedentarĭ. Cei dintâiu sunt cei mai puţin numeroşĭ, dér esercită dominaţiune peste cei-l'alţĭ, pe carĭ îi apasă. Pare, în tot casul, că aceste două clase nu oferă deosebirĭ fisice destul de adêncĭ pentru a avé dreptul sĕ ne îndoim de unitatea lor etnică şi sĕ legitimeze opiniunea, că Guranii ar fi o rasă cucerită şi aservită de *Assireţĭ*.

Chautre, în opera „*Explorarea Kurdistanului*“, n'a găsit decât 3 adevĕraţĭ blondĭ din 158 de locuitorĭ; el îi descrie ca brachicefalĭ, cu nasul achilin sĕu cârn, cu ochii castanii închis, de talie înaltă, cu muschĭ sdravenĭ şi cu extremităţile fine. In general numai bĕtrânii pórtă barbă; ceilalţĭ îşĭ rad capul şi nu pórtă decât mustăţĭ. Mulţĭ îşĭ cănesc pĕrul şi barba în negru séu roşu, ér femeile îşĭ atêrnă inele de nas. Au suferit influenţa a o mulţime de încrucişărĭ, în particular cu Turcii, dér şĭ-au păstrat tipul primitiv. Imbrăcămintea lor se compune: dintr'u *şalvar* alb, o tunică strînsă la mijloc, un antiriu închis séu alb încheiat până la gât. Pe de-asupra pórtă o manta roşie.

Au gustul stofelor luxóse, văpsite cu colorĭ strigătóre, pórtă o mulţime de arme: pistóle, cuţite, iatagane la brâu, puşcă pe umĕr, lance etc

Triburile sunt fórte numeróse şi importanţa lor relativă variază după timpurĭ. Cele mai principale sunt: tribul Revandiz, între marele Zab şi locul Urmiah; tribul Hakkari, pe marele Zab, în jurul Djulamesk-ului; tribul Bilbas séu Balbas, la estul Revandizului, pe frontieră; triburile Khosnav, Bohtan, Behdinan, cel mai onorat, pentru-că pretinde, că se trage din Kalifi; triburile Djaf, Bebbeh şi Kermandj etc.

Kurzii nu omóră fără trebuinţă. Practică vendetta cu pasiune. Sentimentul de familie e fórte desvoltat. Kurzii sunt sincerĭ, oneştĭ şi ospitalierĭ. Femeile duc o viéţă fórte grea; sunt mai libere decât în Turcia séu în Persia, ies pe stradă fără vĕl, dér sunt copleşite de muncă. Se mărită la 10—12 anĭ, şi poligamia nu esistă decât la cei bogaţĭ. Şefii, fórte respectaţĭ, ţin casă deschisă.

Organisaţia publică e despotică şi patriarchală. Sunt fórte mândri de nobleţa lor şi se încónjóră de o adevĕrată curte.

binetul-Wekerle; cele ce e în stare a aprecia amenințările înscenate de corifeii partidei liberale și de ce primire s'a bucurat în cercurile mormative alianța Tisza-Wekerle-Bánffy: acela póte fi în curat cu aceea, că cabinetul-Bánffy de mult se póte considera, ca înlăturat.

De altfel sórtea acestui cabinet a fost hotărîtă deja la numirea lui; el n'a ajuns la putere nicĭ din potestatea Corónei, nici din voința „națiunei“, și de aceea a fost tolerat numai ca un „cabinet de nevoie“, ca „guvern de transiția“. Dela înființarea lui și până adĭ, n'a fost în stare sĕ producă nimic, cum nicĭ n'a aşteptat nime sĕ producă ceva. I s'a dat în mod provisoriu conducerea afacerilor, numai ca printr'un compromis, sĕ ducă la sfîrşit cele două proiecte bisericescĭ pendente.

Dér cabinetul-Bánffy n'a fost în stare sĕ facă nicĭ măcar atât, ba în scurtul timp al esistenței sale, a produs, în numele sfânt al pacificațiunei, atâtea *ilegalitățĭ* și *scandale* și atâta iritațiune, încât în lungul și latul țĕrii neîmpăciuirea, turburările și anarchia politică a ajuns la grad așa de mare, că raporturile publice se caracteriséză prin nesiguranță, mai mult ca orĭ și când.

Considerând tóte acestea, abia vom greși déră, décă pe orisontul politic vedem apropiându-se evenimente, carĭ involvă în sine schimbărĭ însĕmnate. Părerea acésta domnesce în tóte cercurile politice, ceea ce apare și din marea curiositate cu care lumea privesce înaintea delegațiunilor.

Insĕ ca sĕ nu fim rĕu înțeleşĭ, nu întru atât delegațiunile interesézā pe ómenĭ, căcĭ sciut este, că partida liberală votéză acolo încredere orĭ și cui, și lui Goluchwsky, ba décă vĕ place chiar și lui Kalnoky. Ceea ce însĕ interesézā pe orĭ și care, sunt lucrurile, ce se vor întêmpla după culise pe timpul delegațiunilor.

In jurul monarchului se vor afla acolo toțĭ aceia, carĭ duc rol în vieța nóstră publică; acolo vor fi miniştri comunĭ, acolo „cercurile vieneze cu influență necompetentă“, pe lângă carĭ cei din partida liberală se alătură cu atâta încredere, și acolo vor fi, aprópe fără de escepțiune, leaderii partidelor politice. Şi fiind-că simte fiă care, că asupra viitorului se vor arunca sorțĭ în decursul delegațiunilor, țéra privesce cu atâta interes la ḑilele din Viena.

Şi óre cum se va întêmpla soluțiunea? Pe ce căi și în ce chip se va restabili echilibrul conturbat în politica maghiară?

Cutezăm a susține, că toțĭ politicii serioşĭ ai țĕrii, țină-se ei de orĭ care partidă — afară de cei din garda lui Tisza și Eötvös — se vor uni în iedia, că țéra are nevoie de liniște și pace, și că certele religionare trebue înlăturate, ca sĕ se pótă pregăti trenul pentru o lucrare de folos public. Vor conveni cu toții în a vedé, că condiția principală a păcei este sanarea raporturilor parlamentare, ceea ce se va puté ajunge numai prin *unirea tuturor partidelor, carĭ stau pe basa pactului.*

Acésta este o faptă, care adĭ nicĭ nu se mai póte combate pe față.

Soluțiunea acésta însĕ are și contrarĭ. Nu-i nevoie sĕ spunem cine sunt. De un lung șir de anĭ Tisza și soțĭ duc acea lucrare subminătóre al cărei scop unic este, de-a ținé esclusiv puterea în mânile lor.

Dér ce vor acesti ómenĭ? Sĕ însuflețesc ei dóră pentru Bánffy? Trăesc și mor cu el? Nicĭ pomenire. Scopul lor este fórte simplu: vor sĕ zădărnicéscă isbucnirea crisei până la tómnă, ér décă le va succede acésta, atuncĭ înainte de desbaterea budgetului dau la o parte pe Bánffy, bat doba cea mare și pretind definitivarea sistemului Tisza-Wekerle cu Csáky, orĭ Szilágyi în fruntea ministeriului. Acesta este planul lor.

Care direcțiă va învinge, nu putem sci. Atât însĕ este sigur, că până la tómnă séu se va restabili pacea și liniștea în țéră pe basa schimbărei de partidă și sistem, séu vor ațița așa de mult focul certelor confesionale și sociale pe mileniu, încât *strĕinătatea va veni sĕ védă, nu esposiția milenară, ci acest foc.*

---

## CRONICA POLITICĂ.

19 (31) Mai.

Din Viena se anunță, că guvernul comun va surprinde **delegațiunile** în mod fórte neplăcut de rêndul acesta. El va cere un plus de **patru milióne și jumĕtate pentru armată,** pentru care se va propune indemnisare.

*

Din incidentul jubileului de serviciu de 50 anĭ a prințului **Lobanoff,** ministru de esterne rusesc, Țarul i-a adresat prințului un *autograf*, în care amintesce serviciile lui făcute pentru administrațiă, pentru politică și pentru tron, și apoi finesce ast-fel: „Când, după mórtea lui Giers, te-am chiămat la postul unui ministru de esterne, post împreunat cu mare responsabilitate, am făcut'o din convingerea, că în d-ta voi afla un bărbat luminat și leal, care va corĕspunde deplin, și va fi în stare a conduce politica nóstră *pacinică și sinceră*, ce are de scop, a susținé *cu tóte puterile raporturĭ prietenescĭ*, pentru apărarea dreptului, a ordinei legitime și pentru apărarea vaḑei neclătite a imperiului“. Tot-odată împĕratul Nicolae II îi conferi prințului Lobanoff insigniile ordinului St. Andreiu în brilante.

---

## Congresul național-bisericesc.

Sibiiu, 17 (29) Mai.

(Raport special al „Gaz. Trans.“)

*Şedința* X, ținută Lunĭ la 15 (27) c. a fost cea din urmă, ședința de încheiere a Congresului.

Fiind comisiunile gata cu lucrările restante, s'au raportat și resolvat tóte chestiile rĕmase încă pendente.

Cea dintâi chestie a fost verificarea deputaților Iosif *Gall* și *Beleş*, primindu-se cunoscuta propunere a comisiei verificătóre, ca chestia sĕ se predea sinodului episcopesc pentru pronunțare. Propunerea în întregul ei, dimpreună cu motivarea, este urmatórea:

„Alegerile deputaților Dr. Iosif Gáll și Ioan Beleș, în partea formală se află în ordine; considerând însĕ, că numiții aleşĭ deputațĭ, ca membri ai legislațiunii țĕrii, în chestiunile așa numite politice-bisericescĭ au luat o ținută, care stă în contrast cu simțĕmêntul general al clerului și poporului nostru și expresele declarațiunĭ ale sinódelor eparchiale și ale altor corporațiunĭ bisericescĭ din întrégă provincia nóstră metropolitană, care află în respectivele proiecte de legĭ un evident pericol pentru interesele vitale ale bisericii nóstre: chestiunea verificării numiților doi deputațĭ se ține de-ocamdată în suspens și Sfântul Sinod episcopesc al provinciei nóstre metropolitane este rugat a se pronunța, pe basele canonice ale disciplinei bisericescĭ, décă aceștĭ doi membri ai bisericii, în casul concret, sunt orĭ nu sunt culpabilĭ de vătĕmarea principiilor și a disciplinei bisericescĭ“.

După acésta a urmat alegerea de asesorĭ în locurile devenite vacante în consistorul metropolitan.

Făcêndu-se votarea prin ședule, după ce ședința a fost suspendată pentru consultare, și făcêndu-se scrutiniul se constată, că au întrunit majoritatea voturilor următorii: In senatul strîns bisericesc, vicarul I. *Goldiş*. In cel școlar: *Zach. Boiu*. In cel epitropesc: *Mat. Voilean*. Er ca suplențĭ; Dr. R. *Roşca* profesor și Iuliu *Dan* protopop, carĭ se și declară de aleşĭ.

După alegere a urmat la ordinea ḑilei raportul comisiei organisătóre, prin referentul Zigre, despre despărțirile ierachice dintre Românĭ și Sêrbĭ. Comisiunea în raportul ei accentuéză, că în câte-va comune despărțirile s'au făcut, într'altele acum se resólvă prin procese și érășĭ în altele e pe cale de a se face o împăcare pacĭnică: propune, ca delegațiunea sĕ se desființeze.

In acéstă chestiă se desvóltă o discusiune mai lungă, în care dintre prelațĭ episcopul *Mețian* este pentru desființarea delegațiunilor, ér episcopul *Popea* e în contra desființării, fiind-că e în speranță acum, de-a sa puté face o înțelegere frățéscă între Românĭ și Sêrbĭ. Deputatul *Babeş* desvóltă, pe basa actelor și datelor, mai pe lung istoricul despărțirii și al proceselor.

Congresul în urmă nu acceptéză propunerea comisiei.

Comisiunea școlară referéză prin dep. *Lenger* asupra proiectului de „regulament pentru organisarea învĕțămêntului în metropolie“.

Asupra acestui proect s'au pronunțat tóte trei sinódele eparchiale din anul acesta.

Sinodul archidiecesan și cel dela Arad l'a aflat de potrivit pentru trebuințele învĕțămêntului, ér sinodul din Caransebeș și-a esprimat părerea, ca sĕ se despartă partea privitóre la învĕțămênt de cea administrativă.

Comisia propune, ca sĕ se separeze aceste două părțĭ, și cu privire la partea de învĕțămênt sĕ se facă un nou proiect, ér partea administrativă sĕ fiă primită en bloc și sĕ se introducă, începênd cu 1 Septembre a. c.

Acéstă propunere a comisiei a fost primită.

Urméză raportul asupra *fundațiunii Gozsdu*. Congresul, la propunerea comisiei speciale, ia la cunoscință socotelile, dând absolutor comitetului, și decide, sĕ se facă biografia acestui bărbat cu aditamentul făcut de V. Hamsea, ca sĕ se alăture și portretul la biografie.

După o discuție asupra împărțirii stipendiilor din acéstă fundațiune, unde representanța fundațiunei trebue sĕ se orienteze după facultățile la carĭ sĕ aplică tinerii, urméză raportul *comisiei petiționare* asupra câtor-va petiții întrate la congres, carĭ sĕ transpun consistorului spre studiare și resolvare.

Urméză apoi votarea speselor biroului, câte cincĭ-ḑecĭ florenĭ din fiă-care eparchiă, și disposiția pentru autenticarea protocolului ședinței ultime, ér cu aceste fiind terminate tóte agendele I. P. S. Sa *Metropolitul*, prin o vorbire, în care accentuéză, că mersul lucrărilor acestei sesiunĭ, judecat nepartial, arată progres, apoi mulțămind deputaților pentru zelul lor, declară sesiunea de încheiată.

La acésta a rĕspuns dep. cav. de *Puşcariu*, mulțămind presidiului pentru conducerea abilă și înțeléptă.

---

## Francia și Rusia.

In ḑiarul frances *„Figaro“* apăruse ḑilele trecute un articol, în care guvernul frances era provocat a cere dela Rusia, pentru serviciile făcute acesteia în conflictul ost-asiatic, ajutor spre a puté recâştiga Alsaçia-Lotaringia. La acésta ḑiarul rusesc din Petersbung, *„Novosti“* rĕspunde următórele:

Nu scim cum și în ce formă s'a încheiat *alianța ruso-francesă*; avem însĕ motive de-a susține, cum că ea are caracter cu totul defensiv. Cu alte cuvinte: alianța impune Rusiei datorința de-a da ajutor Franciei, décă ea va fi *atacată* din partea Germaniei. Ar fi însĕ curios a pretinde dela Rusia, ca sĕ pășéscă pe față pentru eliberarea Alsaciei-Lotaringiei; și mai curios ar fi, de-a cere ajutorul amintit numai pentru că Francia a conlucrat la demonstrațiunea politică contra Japoniei. Coalițiunea antijaponesă s'a creat pentru apĕrarea intereselor europene în ostul asiatic îndepărtat. Ca rĕsplată pentru acéstă conlucrare Rusia îi va oferi Franciei ajutorul sĕu în cestiunea egipténă, care este de însĕmnătate universală.

Cestiunea Alsaciei-Lotaringiei însĕ nicĭ decum nu aparține la grupa acelor cestiunĭ generale, care interesézā întrégă Europa. Cestiunea alsaciano-lotaringică are un caracter curat local. Décă Francia voiesce sĕ recucerésců cu puterea aceste provincii, atuncĭ trebue sĕ se raḑime esclusiv pe propriele sale puterĭ, după cum și pierderea amintitelor provincii a fost resultatul rĕsboiului Franciei cu Germania!

Scriitorul articolului din „Figaro“ e de părere, că republica nicĭ-odată nu se va resolva pentru un ast-fel de pas, și crede, că nicĭ Germania nu va începe singură un resbel. Asupra celui d'întâi punct nu voim sĕ discutăm cu el, deórece în fapt un atac din partea republicei ar fi forte *riscat.* Probabiltatea însĕ, ca Francia sĕ fiă atacată din partea Germaniei, esistă astăḑĭ și va esista. Guvernul și poporul frances o sciu prea bine acésta. Décă n'ar esista pericolul continu al unui atac din partea Germaniei, atuncĭ nu s'ar fi încheiat nicĭ alianța ruso-francesă, care e de caracter curat defensiv, și chiar în faptul acesta îi zace puterea și resonul.

Tot asemenea se esprimă și ḑiarul rusesc *„Mosk. Vjedomosti“*, care ḑice între altele:

Nu suntem amicii resbelului si îl ținem de cel mai mare rĕu, cu tóte că e inevitabil. Ca atarĭ suntem departe de-a promova și nutri curente șoviniste în Rusia séu și afară de ea; dér de altă parte recunóscem, că nu numai noi, ci și amicii noștri au de a-șĭ trage „socotelĭ vechĭ“ cu alte popóre, carĭ însĕ se pot resolva pe cale pacĭnică, încungiurând încurcăturĭ neplăcute și grele. Acésta e convingerea nóstră, din care nu facem secret și de care nu ni-e rușine.

---

## SCIRILE ḐILEI.

19 (31) Mai.

**Comitetul Ligei** pentru unitatea culturală a tuturor Românilor va da mâne 20 Maiŭ, în sala „Hugo“, un mare banchet, la care vor asista mai mulțĭ streinĭ filo-românĭ de distincțiune, omenĭ politicĭ și representanții presei.

—o—

**O mică lămurire.** In raportul nostru asupra festivităților instalării dela Blașiŭ s'a amintit, că la masa din reședința metropolitană, într'un toast, d-l protopop Papiu „a salutat din partea Metropoliei surorĭ pe noul Metropolit“. Unii dintre cetitorii din loc au înțeles, că aicĭ a fost salutat Metropolitul Mihalyi pentru prima óră din partea deputației dela Sibiiu și s'au mirat prin urmare, că Metropolitul nu a rĕspuns. Adevĕrul însĕ este, că domnul protopop și asesor consistorial I. Papiu și d. secretar consistorial Dr. Remus Rosca au representat la festivitățĭ pe Metropolitul Miron Romanul si salutaseră deja înainte de masă pe Metropolitul Mihalyi, împreună cu celelalte deputațiunĭ, înmânându-i și un autograf al Escelenței Sale Metropolitului din Sibiiu. Cu ocasiunea acésta a rĕspuns și a mulțumit Metropolitul Mihalyi. Ér la masă d. protopop Papiu, redicând un toast în sănĕtatea Metropolitului, acesta i-a mulțumit ciocnind paharele, dér n'a fost prilegiu de a-i rĕspunde printr'o vorbire, căcĭ atuncĭ trebuia sĕ respundă fiă-cărui toastant în parte.

—o—

**Comitetul central al societăței domnișórelor române din Bucurescĭ** publică situația financiară a societăței, dela 18 Martie 1894, data fundărei sale, și până la 31 Martie 1895. Din bilanțul socotelilor resultă, că societatea a incasat până acum 28,529 lei și a cheltuit 26,792 lei, banĭ 30. Așa dér îi rĕmâne sold în casă suma de lei 1736, banĭ 70. In acest sold se cuprinde și suma de lei 672 avansațĭ comitetului loteriei pentru copiiĭ sĕracĭ, sub titlu de imprumut, conform decisiunei comitetului central.

—o—

**Bătaiă între studențĭ.** Studenții croațĭ și maghiarĭ dela cele două gimnasii (croat și unguresc) din Fiume stau încă de mult pe picior de bătaiă. Din divergențe politice ei s'au încăierat adeseorĭ, ba în ḑilele din urmă au purtat o adevĕrată luptă de stradă. Semnificativ e, că provocătorii sunt studenții ungurĭ. Pe *„Piazza Andrássy“* s'au bătut Sâmbătă, ér Duminecă o cétă din fiiĭ lui Arpad au atacat în mod laș pe nisce studențĭ croațĭ pe *„Piazza Scarpan“* Ungurii au atacat cu pietrii pe Croațĭ, au rănit pe mai mulțĭ dintre aceștia, *ér unul a fost stră-*

*puns cu un cuţit.* — Frumóse dovedĭ de cultură!

—o—

**Archimandritul gr. or. Ciupercovicĭ,** care de present conduce agendele Mitropoliei gr. or. din Bucovina, a îndreptat o circulară către toţĭ preoţiĭ gr.-orientalĭ din archidiecesa bucovinénă, în care îi provócă în modul cel mai aspru, să se reţină cu totul dela *agitaţiunĭ panslaviste şi duşmane statuluĭ.* Foile slave sunt forte indignate pentru acest fapt, şi ḑic, că Ciupercovicĭ prin amintita circulară voesce sĕ între în graţia guvernuluĭ austriac, ca aşa sĕ pótă ajunge în scaunul mitropolitan.

—o—

**Sanctuarul relaţiunilor familiare în Austria.** Ministrul de justiţie al Austriei a adresat tribunalului suprem al ţĕrii o ordinaţiune, în care îşĭ esprimă regretul sĕu pentru repeţitele esperienţe, ce le-a făcut, că la pertractările penale ale tribunalului se dau publicităţii, fără nicĭ o causă necesară, relaţiunile private şi familiare ale singuraticelor persóne, deşi astfel de cause — datorinţa o cere — sĕ fiă departe şi în secret ţinute de orĭ-ce pertractare. Aceste abusurĭ condamnabile, ḑice ordinaţiunea, carĭ provin din întrebările şi observările necuviincióse ale juḑilor şi ale representanţilor părţilor, se basĕză pe neînţelegerea situaţiunei dintre acusaţĭ şi martorĭ. Este nu numai o datorinţă a juḑilor de a observa şi a respecta limitele legale, ci a influinţa în acest sens şi asupra altor persóne, mai ales asupra representanţilor părţilor litigante.

—o—

**Din congregaţiunea comitatului Caraş-Severin.** In congregaţiunea de primăvéră a comitatului Caraş-Severin făcû protopopul Popovicĭ interpelare pentru faptul, că autorităţile ungare pun piedecĭ *emigrărei în România*, când bine se scie, că mai mult ca o sută mii de ómenĭ ar murĭ de fóme în Ungaria, décă n'ar căpĕta de lucru în România.

—o—

**Reuniunea română de musică din Sibiiu,** va face, precum aflăm, la Rosalii o escursiune în România şi va da concerte în *Bucurescĭ şi Ploescĭ.* Nu putem, decât să ne bucurăm de pasul acesta al reuniunei române sibiiene, care sub conducerea eminentului profesor de musică *George Dima* a dobândit frumoşĭ laurĭ şi frumos renume la noi în Ardél. Suntem sigurĭ, că concertele, ce le va da în capitala Românieĭ şi în Ploescĭ vor aduce numai laudă şi onóre străduinţelor, ce se fac la noi pe terenul artei musicale. Aflăm tot-odată, că la reîntórcere, d-l Dima cu corul sĕu va da şi în *Braşov* un concert în sala redutei orăşenescĭ, Mercurĭ în 5 Iunie st. n.

—o—

**De ale miliţiei.** Majestatea Sa a încuviinţat înfiinţarea a patru compagnii nouă de infanteriă bosniace-herţegovineue, în tómna anului curent.

—o—

**Avis publicului.** De pe Tâmpa se rostogolesc fórte des pietri, carĭ, străbătând în grădinile şi curţile de pe Curmătură, causĕză pagube. Pentru ocolirea astorfel de casurĭ se face atent publicul, că pentru plimbărĭ pe Tâmpa sunt de a se folosi numai drumurile şi cărările anume făcute, ér pe celalalt teritor din jur, în sensul statutului penal orăşenesc, plimbarea e strict interdisă.

—o—

**Nazarenencă, care-'şĭ omóră copiii.** Tribunalul din Agram a osĕndit erĭ la mórte prin spênḑurătóre pe nazarenénca Maria Emich, care-'şĭ omorise doi copii cu soluţiune de fosfor. Osĕndita renunţă la dreptul de a recura.

—o—

**Un fugar rusesc.** Fisolgăbirĕul din Vişĕu (Marmaţia) făcû arătare viceşpanului sĕu, că în comuna Prislop a 'fost deţinut ḑilele trecute polonul Ianis Sitek, care înainte cu opt anĭ desertase din armata rusĕscă, fiind tratat neuman din partea superiorilor sĕĭ. Lui Sitek îi succese a petrece în Ungaria timp de opt anĭ fără paşaport, şi acuma se rógă sĕ nu fiă trimis îndĕrĕt în Rusia, căcĭ acolo, pentru că-i Polon, il vor chinui de mórte.

—o—

**Maial.** Societatea *Sodalilor românĭ din Braşov* va arangia Duminecă, în 21 Maiŭ v. c. (Ḑiua de Rusalii), o escursiune în Steţeriş, la care invită pe toţĭ binevoitorii Societăţii. Plecarea va fi la 1 óră p. m. din Gróverĭ. In cas de plóiă escursiunea se va face Lunĭ, în 22 Maiŭ st. v. — *Societatea Sodalilor românĭ.*

—o—

**Băile gimnasiului român,** atât cele de vană, cât şi cele de vapor, vor fi Duminecă în prima ḑi de Rosalii închise. De-asemenea vor fi închise şi Lunĭ, însĕ *numai după prânḑ.*

—o—



## „Spiritul timpului“.

Cigmeu, 1895.

Relele, de carĭ sufere astăḑĭ societatea şi carĭ pun în pericol persóna şi avutul cetăţénului, s'au sporit întru atâta, încât nicĭ unui om de bine nu-i mai este permis a rĕmâné indiferent în faţa acelora. Acestea sunt semne adevĕrate şi caracteristice ale corupţiunei moderne, ce-şĭ are sorgintea în doctrinele desfrênate ale materialismului şi indiferentismului religios, care-'şĭ face intrare şi în clasele mai de jos ale poporaţiunei rurale. Fiă-care urmĕză opiniunea sa propriă individuală, spre care-l mână pasiunile órbe, lăţind în jurul sĕu pestilenţa desfrâului şi imoralităţii.

Insoţirile nelegiuite, acest fĕt al corupţiunei moravurilor creştine, nu mai cunosc marginĭ. Bărbaţii îşĭ dimit femeile legitime, fără libellum repudii, adecă fără divorţare legală, şi femeile părăsesc pe bărbaţĭ cu copii, însoţindu-se cu alte persóne, şi acésta o fac încă cu superbiă, lăudându-se: „că aşa e lumea de acum“. Cine va fi în stare a calcula urmările triste ale acestui libertinagiu! Incercările făcute din partea bisericei pentru împiedecarea acestei cangrene, nu au produs alt resultat, decât furia rĕsbunărei asupra preotului din partea unor Catilinarĭ vagabunḑĭ, carĭ nu mai au ce pierde în lumea acésta; — organele politice rĕspund în asemenea casurĭ, dând din umerĭ, că *nu esistă lege pentru pedepsirea acestor scandalurĭ....*

Urmarea acestui indiferentism al autorităţilor politice este, că astăḑĭ orĭ încătrău îţĭ întorcĭ privirea, nu întâmpinĭ, decât înjurăturĭ, beţii, furturĭ şi alte blăstămăţii. Bisericile sunt góle în Duminecĭ sĕrbătorĭ, ér cârciumile înţesate de mulţimea nebunaticilor, idololatrii ai desfrîului. Familii întregĭ petrec în acel local al imoralităţii, adăpându-se cu otrava ovreéscă. Cine portă grija de acesţĭ ómenĭ nenorociţĭ, ca sĕ-şĭ îndrepte viéţa lor după preceptele moralei, spre binele umanităţii?

Un mijloc salutar spre îmbunĕtăţirea moravurilor ar fi introducerea catechisărei de Dumineca şi a şcólei adulţilor; va sĕ ḑică esercitarea tinerimei trecute peste anii obligaţiunei scolastice în cetire şi scriere şi altor cunoscinţe folositóre; însĕ şi aicĭ lipsesce ajutorul necesar din partea autorităţilor politice, şi astfel se debilitéză voia şi zelul spre întreprinderĭ salutare.

Acesta e la noi spiritul timpului. Incassarea regulată a contribuţiunilor şi recrutarea tinerimei — pe care statul o află debilă, enervată şi neaptă pentru serviciul militar — sunt cause de mare importanţă; însĕ modul de veţuire, ameliorarea condiţiunilor de esistenţă şi nobilitarea moravurilor, sunt cestiunĭ de a doua séu a treia ordine pentru „părinţii patriei nóstre“.

Nu demult primirĕm ordin ministerial, prin care se interḑice ţinerea de adunărĭ poporale cu scopurĭ politice. Dér ore adunările de prin cârciume, în timpul săvîrşirei serviciului divin, cine le controlĕză? Cine controlĕză bĕuturile, ce se vĕnd în cârciumele speculanţilor din comune, ca sĕ nu fiă otrăvite prin tot felul de materiĭ periculóse sănătăţii?

Numai cine petrece în ţĕră, în mijlocul poporului, póte sĕ observe şi sĕ aprecieze în de-ajuns desastrele înfricoşate, ce le aduce asupra poporaţiunei sistematicul sistem de distrugerea moravurilor al celor ce portă în mână flamura liberalismului jidano-maghiar. Ni-a mai lipsit numai introducerea căsătoriei civile, pentru ca opera de distrucţiune sĕ fiă terminată.

Pericolul, ce ameninţă poporaţiunea din acéstă parte, e mai mare, póte, decât tóte celelalte. Ce privesce în special poporul nostru, rĕmâne, ca cel puţin în sînul bisericei sĕ desfăşurăm cea mai seriósă şi mai intensivă activitate pentru a mai salva ce e de salvat, căcĭ de se va perde moralitatea în popor, perduţĭ vom fi cu toţii. Dela cei din fruntea stăpânirei nu mai avem de aşteptat nimic. Rĕmâne numai, ca noi de noi sĕ facem, ce putem, şi sĕ ne sprijinim unii pe alţii în susţinerea moralităţii în popor. Astăḑĭ mai mult ca tot-déuna cărturarii românĭ trebue să fiă conduşĭ de devisa: *„non nobis — sed populi nati sumus“.*

I. Crişan,
preot

## O circulară

**către preoţiĭ catolicĭ din Ungaria.**

Comitetul central esecutiv al *partidei poporale* a îndreptat următórea circulară către toţĭ preoţii catolicĭ din Ungaria:

Onorate domnule preot!

Din partea Esc. Sale contelui Ferdinand *Zichy* şi a Esc. Sale contelui Nicolau Mauriţiu *Esterházy* am primit provocarea, ca, în interesul organisărei partidei poporale, sĕ adun din întrégă ţéra rĕspunsurile precise la întrebările puse mai la vale.

Te rog deci, on. d-le preot, ca sĕ binevoiescĭ a umplé rubricele respective, eventual sĕ-ţĭ facĭ observărĭ, şi apoi sĕ ni-le trimiţĭ până la....

Partida poporală, înfiinţată pentru mântuirea şi apărarea sântei nóstre biserici şi a scumpei nóstre patrie, îşĭ are cancelaria centrală în Budapesta, cercul VI, strada Podmaniczky 8, catul I.

Cu dragostea inimei lui Isus te îmbrăţişéză

fratele în Christos
N. N.
vice-decan.

Intrebările amintite sunt următóre:

1) Care este numĕrul alegĕtorilor în parochia d-tale şi în filiale? Dintre ei câţĭ alegĕtorĭ sunt catolicĭ?

2) Este acolo un mirén, care ar puté fi candidat la alegerea de deputat, séu care ar fi gata a păşi cu programa partidei nóstre? Numele? Posiţia? Locuinţa?

3) Carĭ sunt acei domnĭ şi acele dame, carĭ sunt în stare a sprijini în mod material partida? Nume? Adrese?

4) Esistă în parochia d-tale o reuniune catolică séu casină?

5) S'a făcut deja la d-vóstră mişcare în interesul partidei poporale? Cine stă în fruntea ei?

6) Carĭ sunt acei bărbaţĭ, carĭ ar puté conduce şi la carĭ s'ar puté conta la organisarea partidei poporale?

## Activitatea Kulturegylet-ului.

Dintr'un raport al secretarului Sándor Jozsef, privitor la activitatea „Kulturegylet-ului în anul din urmă administrativ, însĕmnăm următórele:

Dela 1 Iunie 1894 până la 30 Aprilie a. c. averea acestei societăţĭ de maghiarisare *s'a sporit cu 130.351 fl. 45 cr.* Averea totală este în present: *1,162,349 fl. 20 cr.* Sporul de 130,351 fl. şi 45 cr. a resultat din legate în sumă de 62,800 fl., apoi 9873 fl. din taxe de membri etc. In averea totală e socotită şi moşia dela Geoagiu preţuită cu 221,557 fl.

Numĕrul membrilor: 72 pe viéţă, 1861 fundatorĭ, 9024 ordinarĭ şi 3570 sprijinitorĭ, — total *14,527.*

Bugetul pentru anul acesta s'a stabilit cu 62,993 fl. cheltuelĭ.

Societatea a mai înfiinţat în anul acesta trei şcóle poporale de maghiarisare, anume în: Măierău, Vamoş-Odriheiu şi Cinc-Rakottyásfalva. Sunt pe cale a-se mai înfiinţa asemenea şcóle în: Mărişel şi Cuştelnic. Tot în anul acesta a întrevenit a-se înfiinţa şcóle de stat în Năsĕud, Chiuza şi Ţelina, dintre carĭ şcóla din Năsĕud s'a şi deschis. In Petroşenĭ, societatea a deschis un nou „Kişdedov“.

Bibliotecĭ poporale a înfiinţat societatea cu totul 55, fiind socotită fiă-care în 110 fl. Corurĭ poporale: 30; pe cei mai zeloşĭ conducĕtorĭ de corurĭ societatea i-a premiat, dându-le la 10 inşĭ câte 50 fl., ér la 20 câte 25 fl., — total 1000 fl. Corurilor, carĭ formĕză punctul central al tuturor serbărilor naţionale unguresci, li-se mai dau din partea societăţii cărţĭ de cântărĭ şi hârtie trebuinciósă pentru note. S'a luat iniţiativa pentru de-a înfiinţa în acest an şi 20 societăţĭ de lectură poporale etc.

## Mulţămită publică.

Din incidentul morţii iubitului nostru fiu **Wilhelm Blaha**, locotenent ces. şi reg. în Regim. de infanteriă 50, subscrişii, ca părinţĭ, venim a esprima pe acéstă cale mulţămita nóstră cea mai profundă onoratului corp oficeresc din garnisóna din Braşov, cum şi tuturor amicilor şi cunoscuţilor, carĭ au binevoit a-şĭ manifesta condolenţa, fiă prin scrisorĭ, fiă prin participare la înmormêntare.

*Braşov*, 31 Mai 1895.

Ilie şi Ana Blaha.

## DIVERSE.

**Eroism chinesesc.** Impĕrătésa-mamă din China posedă aprópe de Peking un parc superb cu palate marĭ, aşa ḑisul Iho-Parc, cu palatele maritime. Ingrijirea acestei proprietăţĭ întinse costă pe an bagatela de aprópe 40 milióne de francĭ. Dér findcă China nu are pentru moment banĭ de prisos, împĕrătésa-mamă s'a hotărît sĕ nu mai cheltuéscă nimic pentru parcul Iho şi palatele de acolo, ci sĕ locuéscă vara acésta la Peking. Impĕratul s'a încercat înzadar sĕ-i schimbe părerea; el scie cât de mult ţine bĕtrâna la splendidul parc şi câtă nemplăcere i-ar face sĕ trăéscă vara în praful şi murdăria capitalei. Dér împĕrătésa-mamă e hotărîtă sĕ dea o pildă bună supuşilor ei în vremurile grele, şi a rĕmas la prima-i hotărîre.

**Impĕratul Wilhelm şi Robinson Crusoe.** In numĕrul de Maiŭ al revistei „Englischwoman“, cunoscutul ḑiarist W. Beatty Kingston povestesce o istoriă interesantă despre împĕratul german şi Robinson Crusoe. Pe când Kingston se afla în 1874 la Berlin, Lord Odo Russell îi povesti, ce plăcere mare îi făcea prinţului Wilhelm romanele englezescĭ de aventurĭ. Când lordul, aflà că prinţul nu cetise încă pe „Robinson Crusoe“, comandă un esemplar la Londra şi-l trimise prinţului. Peste o ḑi séu două prinţul Wilhelm visită pe ambasador şi-i mulţămi pentru „plăcerea cea mai mare“, ce a avut în tótă viéţa. „După ce am început a ceti“, îi ḑise prinţul Wilhelm, nu m'am mai putut opri, până ce Robinson Crusoe n'a scăpat de pe insulă.“ Când i-se povesti că tóte sunt inventate, cum s'ar fi putut convinge décă cetea prefaţa, prinţul rĕspunse: „O, eu nu cetesc nicĭ-odată prefaţa: mi-a plăcut istoria şi am credut fiă-care cuvênt, şi aşĭ dori sĕ o mai pot crede adevĕrată“.

## Literatură.

In tipografia „A. Mureşianu“ din Braşov a apărut: **Povestirĭ economice** despre grădinărit, economia câmpului, vierit şi pădurit, de *Ioan Georgescu*. O carte fórte folositóre pentru plugarĭ, scrisă în stil uşor de priceput. Cartea are 136 pag. şi costă 25 cr. De vêndare la tipografia „A. Mureşianu“ în Braşov, şi la autorul în Scorei (p. u. Alsó-Porumbák).

**Caleidoscop literar, fantasii, suvenirĭ** și episóde, de *Constantin de Stamati-Ciurea.* Opul, apărut sub acest titlu, conține mai multe istorisirĭ fórte frumóse. Are 480 pag. și costă 1 fl. 50 cr. (3 francĭ.)

*

Din *„Biblioteca pentru toțĭ“* a librăria Carol *Muller* din Bucurescĭ (Calea Victoriei 53) a apărut și volumul al 4-lea, **Despre educațiune** (partea 1) de Herbert *Spencer*, trad. de Dum. *Stăncescu*, una din cele mai vestite și mai folositóre cărțĭ pentru toțĭ. cățĭ se ocupă cu educațiunea. La 1 Mai v, a apărut și partea a doua din acéstă valorósă scriere. Volumurile apărute până acum sunt: **Poveștĭ alese**, de Andersen; **Pasĕrile nóstre și legendele lor**, de S. Fl. *Marian* și **Cântece și Plângerĭ**, poesii de M. *Zamfirescu.* Fiă-care din aceste scrierĭ, atât de bine alese și conținênd cel puțin câte 121 pag., costă numai câte 30 banĭ (15 cr.) Deposit general pentru Transilvania și Ungaria la librăria Krafft în Sibiiu.

### Cursul la bursa din Viena.

Din 30 Mai 1895.

| | |
|---|---|
| Renta ung. de aur 4% . . . . | 123.40 |
| Renta de coróne ung. 4% . . . | 99.10 |
| Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% . | 126.50 |
| Impr. căil. fer. ung. în argint 4½% | 103.30 |
| Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis. | 124.50 |
| Bonurĭ rurale ungare 4% . . . | 98.35 |
| Bonurĭ rurale croate-slavone. . . | 98.75 |
| Imprum. ung. cu premii . . . . | 158.75 |
| Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin. | 148 50 |
| Renta de hârtie austr. . . . . | 101.45 |
| Renta de argint austr. . . . . | 101.35 |
| Renta de aur austr. . . . . . | 123.25 |
| Losurĭ din 1860 . . . . . . | 158.— |
| Acții de ale Băncei austro ungară. | 1073.— |
| Acții de-ale Băncei ung. de credit. | 474.25 |
| Acții de-ale Băncei austr. de credit. | 402.50 |
| Napoleondorĭ. . . . . . . . | 9.65 |
| Mărcĭ imperiale germane . . . | 59.45 |
| London vista . . . . . . . | 121.70 |
| Paris vista . . . . . . . | 48.25 |
| Rente de coróne austr. 4%. . . | 101.50 |
| Note italiene. . . . . . . . | 46.20 |

### Cursul pieței Brașov.

Din 31 Mai 1895.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnote rom. | Cump. | 9.59 | Vênd. | 9.63 |
| Argint român. | Cump. | 9.56 | Vênd. | 9.60 |
| Napoleon-d'orĭ | Cump. | 9.63 | Vênd. | 9.67 |
| Galbenĭ | Cump. | 5.75 | Vênd. | 5.80 |
| Mărcĭ germane | Cump. | 59.20 | Vênd. | —.— |
| Ruble rusescĭ | Cump. | 130.— | Vênd. | —.— |
| Lire turcescĭ | Cump. | 10.90 | Vênd. | —.— |
| Scris. fonc. Albina 5% | | 100.25 | Vênd. | 101.25 |

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**



# ABONAMENTE
LA
## „GAZETA TANSILVANIEI“

*Prețulŭ abonamentului este:*

**Pentru Austro-Ungaria:**

Pe trei lunĭ. . . . . . . . . 3 fl. —
Pe șese lunĭ. . . . . . . . . 6 fl. —
Pe unŭ anŭ. . . . . . . . . 12 fl. —

**Pentru România și străinătate:**

Pe trei lunĭ. . . . . . . . . 10 fr.
Pe șese lunĭ . . . . . . . . 20 fr.
Pe unŭ anŭ. . . . . . . . . 40 fr.

**Abonamente la numerele cu data de Duminecă.**

**Pentru Austro-Ungaria:**

Pe anŭ. . . . . . . . . . 2 fl. —
Pe șese lunĭ . . . . . . . . 1 fl. —
Pe trei lunĭ . . . . . . . . 50 cr.

**Pentru România și străinătate:**

Pe anŭ. . . . . . . . . . 8 francĭ.
Pe șese lunĭ . . . . . . . . 4 francĭ.
Pe trei lunĭ . . . . . . . . 2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai ușorŭ și mai repede prin **mandate poștale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arăta și poșta ultimă.

**Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“**

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria Nicolae Ciurcu.

Tipografia A. Mureșianu, Brașovŭ.